

**BEOORDELINGS
KADER BASIS
INFRASTRUCTUUR
2017 – 2020**

**RAAD
VOOR
CULTUUR**

Inhoud

	Inleiding	3
1.	Planning en proces	4
	<i>Stroomschema beoordelingskader</i>	
2.	Beoordelingscommissies	7
3.	Beoordelingsmethode	8
4.	Beoordelingscriteria	10
5.	Subsidieoordeel en afwegingen	15
6.	Bronnen	17

Inleiding

Komend voorjaar brengt de Raad voor Cultuur zijn vierjaarlijkse advies uit over de subsidieaanvragen van culturele instellingen voor de Basisinfrastructuur 2017 – 2020 (BIS). De instellingen kunnen tot 1 februari 2016 een subsidieaanvraag indienen bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). De raad beoordeelt deze aanvragen en zal op 19 mei 2016 de minister adviseren welke instellingen deel uitmaken van de BIS.

In deze publicatie zet de raad uiteen op welke wijze hij de subsidieadviezen zal voorbereiden en uitbrengen. In de eerste paragraaf schetsen wij de planning en het proces waarmee de raad tot zijn advisering komt. Vervolgens wordt in paragraaf 2 ingegaan op *expert review* en de rol van raad en commissies bij de beoordeling van de subsidieaanvragen. In de derde paragraaf gaan we nader in op de beoordelingsmethode. In de paragrafen daarna wordt beschreven op welke wijze de raad invulling geeft aan de beoordelingscriteria uit de subsidieregeling (paragraaf 4) en de wijze waarop het subsidieoordeel tot stand komt (paragraaf 5). In paragraaf 6 gaan we in op bronnen die de raad gebruikt bij de advisering.

De raad hecht eraan vooraf inzicht te geven in de wijze van beoordelen, zodat instellingen die deel willen uitmaken van de BIS daarmee in hun subsidieaanvraag rekening kunnen houden. Ook geeft de raad met deze publicatie – naar aanleiding van een motie in de Tweede Kamer – gehoor aan een verzoek van de minister om het beoordelingskader voorafgaand aan de adviesronde openbaar te maken.

1. Planning en proces

Overzicht beoordelingsprocedure

De instellingen dienen hun subsidieaanvragen in bij het ministerie van OCW. Deze aanvragen bestaan uit een ingevulde aanvraagmodule en een activiteitenplan met meerjarenbegroting. Zodra het ministerie de subsidieaanvragen heeft ontvangen, worden deze getoetst op tijdigheid en volledigheid.

Volledige en correct ingediende aanvragen worden ter advisering aan de raad voorgelegd. Aanvragen die te laat worden ingediend, neemt het ministerie niet in behandeling. Als een aanvraag niet volledig is, dan verzoekt het ministerie de instellingen de noodzakelijke aanvullingen te geven.

De raad gebruikt voor zijn advisering over de subsidieaanvragen commissies die zijn samengesteld uit deskundigen (zie voor een nadere toelichting paragraaf 3). Deze commissies werken systematisch toe naar een oordeel over de aanvragen. Eerst vindt er een individuele beoordelingsronde plaats: onafhankelijk van elkaar beoordelen de commissieleden de subsidieaanvraag en het functioneren van de instelling. Deze stap draagt eraan bij dat ‘groepsdenken’ wordt vermeden en dat vooraf de indrukken en argumenten van individuele commissieleden goed in beeld kunnen worden gebracht. Vervolgens komt de commissie één of meerdere keren bijeen om tot een gezamenlijk oordeel te komen. Op basis van de beraadslagingen stelt de secretaris een tekst op waarin het oordeel wordt gegeven en beargumenteerd. Dit is het ‘preadvies’.

Er zijn sectoren waarin meer instellingen een aanvraag (kunnen) indienen voor een beperkt aantal plekken in de BIS. Ook moet er in een aantal sectoren over de hoogte van het subsidiebedrag worden geadviseerd. Als dit aan de orde is, maken de commissies ook de keuze tussen deze instellingen en doen in het preadvies een voorstel voor de hoogte van het subsidiebedrag.

Alle preadviezen worden juridisch getoetst en vervolgens aan de raad voorgelegd. De raad toetst de preadviezen aan de hand van de volgende vragen:

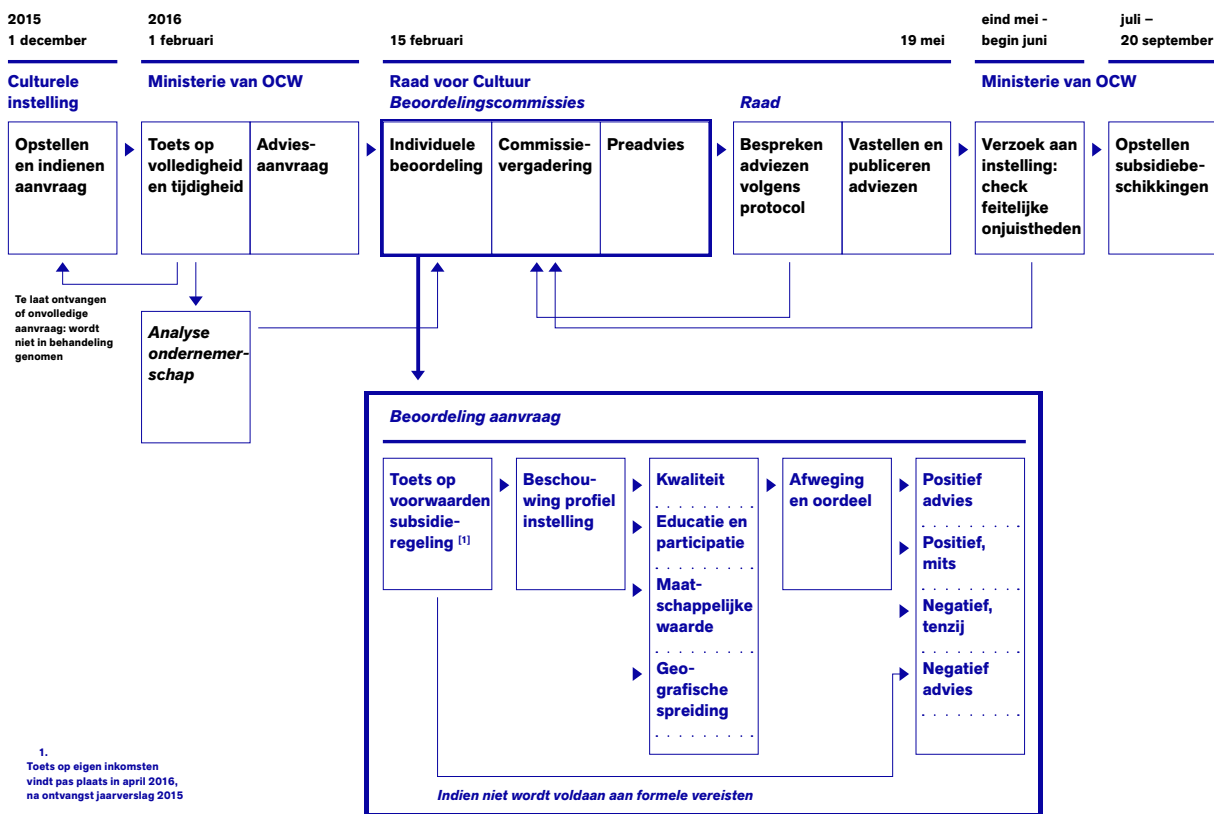
Zijn de preadviezen in lijn met de regeling en het door de raad gestelde beoordelingskader?; zijn alle criteria voldoende behandeld?; zijn de preadviezen goed gemotiveerd?; zijn de preadviezen niet in tegenspraak met eerdere adviezen?; zijn de preadviezen consistent, duidelijk en aanvaardbaar geformuleerd?

Als er een keuze moet worden gemaakt tussen instellingen, dan zal de raad aan de hand van deze vragen ook de afweging tussen deze instellingen toetsen.

Als de raad bij een preadvies nog geen positief antwoord krijgt op alle bovenstaande vragen, dan geeft hij de commissie aanwijzingen voor verbeteringen. Uiteindelijk stelt de raad de preadviezen vast; hij draagt de verantwoordelijkheid voor de adviezen. De raad overhandigt alle subsidieadviezen op 19 mei 2016 aan de minister en maakt tegelijkertijd de adviezen openbaar op cultuur.nl.

Aanvragende instellingen krijgen na de openbaarmaking gelegenheid om te wijzen op feitelijke onjuistheden in het advies. Instellingen kunnen deze reactie binnen de daarvoor gestelde termijn naar het ministerie van OCW sturen. De minister verzoekt de Raad voor Cultuur vervolgens om na te gaan of deze feitelijke onjuistheden aanleiding zijn om het oordeel aan te passen.

In juli 2016 zal de raad een aanvullend advies uitbrengen, waarin hij de reacties van de instellingen verwerkt. Op Prinsjesdag, 20 september 2016, maakt de minister de subsidiebeschikkingen voor de BIS bekend.

BIS 2017 – 2020, aanvragen en beoordelen (pdf).

Gesprek met aanvragers

Instellingen die deel uitmaken van de Basisinfrastructuur 2013 – 2016 worden gemonitord door de raad: hij volgt de activiteiten van deze instellingen. Onderdeel daarvan is een monitoringsgesprek dat de raad in 2014 met de huidige BIS-instellingen heeft gevoerd.

De raad biedt instellingen die geen deel uitmaken van de huidige BIS en een subsidieaanvraag voor de komende periode gaan indienen, de gelegenheid een kennismakingsgesprek aan te vragen met een delegatie van de beoordelingscommissie.

Dat gesprek vindt plaats vóór 1 februari 2016, de uiterste inleverdatum voor de subsidieaanvragen en maakt geen onderdeel uit van de beoordelingsprocedure. De betrokken instellingen wordt gevraagd om hierover contact op te nemen met het secretariaat van de Raad voor Cultuur.

Planning

2015

1 november	Publicatie subsidieregeling
3 november	Publicatie beoordelingskader Raad voor Cultuur
1 december	Startdatum indiening subsidieaanvragen BIS

2016

1 februari	Uiterste datum indiening subsidieaanvragen BIS
15 februari	Adviesaanvraag naar Raad voor Cultuur
1 april	Uiterste datum indiening jaarverantwoording 2015
19 mei	Aanbieding subsidieadviezen aan de minister
juni	Uiterste datum reactie instellingen op feitelijke onjuistheden
juli	Aanbieding aanvullende adviezen op basis van reacties instellingen
20 september Prinsjesdag	Publicatie beschikkingen door OCW

---

2. Beoordelingscommissies

De beoordeling door de Raad voor Cultuur gebeurt op basis van *expert review*: de personen die een oordeel geven over cultuurinstellingen zijn deskundig op het gebied van de artistieke en culturele stand van zaken binnen de betreffende sector. Zij zijn niet per se werkzaam in de sector zelf; het gaat bijvoorbeeld ook om wetenschappers of mensen die werkzaam zijn in het kunstvakonderwijs.^[1]

De experts die oordelen over de instellingen nemen zitting in een of meer beoordelingscommissies. Voor elke groep soortgelijke instellingen die een subsidieaanvraag heeft ingediend, stelt de raad zo'n commissie in.

Bij de huidige beoordelingsronde gaat het om zestien commissies waarin gemiddeld zes deskundigen zitting hebben, plus een secretaris. De commissies zijn samengesteld op basis van de benodigde expertise. Er wordt gestreefd naar een evenwichtige vertegenwoordiging uit verschillende bevolkingsgroepen, leeftijdsgroepen, regio's en seksen.

Bij de samenstelling van beoordelingscommissies wordt zo veel mogelijk geput uit de huidige groep domeincommissieleden en adviseurs van de raad. Dit zijn vooral personen die de afgelopen jaren betrokken zijn geweest bij de monitoring van de instellingen. Als de benodigde expertise niet aanwezig is bij de raad, dan worden er extra adviseurs geworven. Voor expertise op het gebied van specifieke onderwerpen, zoals educatie, participatie en maatschappelijke activiteiten, kan de commissie een beroep doen op andere vaste adviseurs van de raad.

De raad publiceert op 1 februari 2016 de samenstelling van de beoordelingscommissies.

Belangenverstrengeling

Er geldt voor commissieleden en adviseurs een richtlijn belangenverstrengeling die erop toeziet dat zij geen 'functioneel of persoonlijk belang bij een advies van de raad' hebben. Deze richtlijn is te raadplegen op cultuur.nl.

¹
Zie *Agenda Cultuur*,
Raad voor Cultuur,
pagina 84 e.v., 2015.

3. Beoordelingsmethode

De raad beoordeelt de instellingen dus door middel van *expert review* – de gangbare manier in de wereld van cultuur en wetenschap. De deskundigen komen in een gemeenschappelijk gesprek tot een oordeel over de subsidieaanvraag en het functioneren van de instelling.

Hoewel sommige indicatoren kwantificeerbaar zijn, maakt de raad van deze beoordelingsmethode geen rekensom van kwantitatief vast te stellen criteria. Zoals de raad eerder heeft betoogd in *De Cultuurverkenning* staan ontwikkelingen in de cultuursector op gespannen voet met ‘subsidiekaders die specifiekere worden en prestatie-eisen die preciezer worden’.^[2] Juist de diversiteit in de cultuursector vraagt om een manier van beoordelen waar het niet draait om tellen, maar om wegen.^[3]

De raad vindt het daarom belangrijk dat subsidieaanvragen worden beoordeeld tegen de achtergrond van het profiel dat een instelling heeft gekozen. Dat betekent dat bij sommige instellingen het ene criterium zwaarder kan wegen dan het andere criterium. De raad hecht aan een helder beoordelingskader, een transparant beoordelingsproces en een consistente en overtuigende argumentatie.

De subsidieaanvraag bestaat uit het activiteitenplan en een begroting/prestatie-overzicht. In die subsidieaanvraag schrijft de instelling welke activiteiten zij in de periode 2017 – 2020 wil ontwikkelen, welke prestaties zij wil behalen en hoe zij deze gaat realiseren. Het aanvraagformulier beschrijft aan welke eisen het activiteitenplan moet voldoen en biedt de instellingen een handreiking voor de informatie die het activiteitenplan moet bevatten.

Het ministerie van OCW heeft de toelichtende vragen uit het formulier in afstemming met de raad opgesteld, zodat deze goed aansluiten bij de aspecten die de raad per criterium zal beoordelen. De instellingen wordt daarom verzocht om deze vragen te volgen. Het is van belang dat instellingen aan hun plannen duidelijke en meetbare doelstellingen verbinden, zodat de raad in zijn adviezen de realiteitswaarde daarvan zo goed mogelijk kan beoordelen.

De raad vindt het belangrijk om in het subsidieoordeel ook het functioneren van de instelling over de afgelopen periode te betrekken. De prestaties uit het verleden zijn immers een belangrijke indicator voor de kwaliteit en het realiteitsgehalte van de toekomstplannen.

Ook de minister hecht er belang aan dat het huidige functioneren wordt betrokken in het besluit over toetreding tot de BIS. Zij heeft daarom een zogenaamde BIS-monitor ingericht die de instelling kan helpen bij het opstellen van een zelfevaluatie. De instelling kan de resultaten van die monitor of andere instrumenten voor zelfevaluatie gebruiken bij het opstellen van het activiteitenplan.

In het subsidieadvies over de betreffende instelling wijdt de raad bij de afzonderlijke criteria eerst een passage aan het functioneren van de instelling in de afgelopen periode. Bij de beoordeling daarvan wordt een beroep gedaan op de expertise van de commissieleden en adviseurs en worden de jaarverantwoordingen van 2013 en 2014,^[4] het verslag van het monitoringsgesprek en verslagen van het activiteitenbezoek betrokken. De raad neemt ook resultaten uit de BIS-monitor of andere instrumenten voor zelfevaluatie mee, als de instelling die heeft gebruikt en in haar aanvraag heeft gepresenteerd.

² *De Cultuurverkenning*, Raad voor Cultuur, pagina 32, 2014.

³ Zie *Niet tellen maar wegen*, Claartje Bunnik, 2011.

⁴ De jaarverantwoording van 2015 hoeft pas 1 april 2016 bij OCW te worden ingeleverd, en wordt in de beoordeling slechts marginaal getoetst. Op basis van deze jaarverantwoording wordt de gemiddelde eigen inkomstennorm vastgesteld. De subsidieaanvragen zijn na 1 april 2016 pas volledig.

Een dergelijke opbouw van de adviestekst, met een retrospectief en een prospectief deel, laat zien op welke wijze het uiteindelijke oordeel over de instelling is gebaseerd op het functioneren in het verleden en de plannen voor de toekomst.

De raad beoordeelt het functioneren van instellingen die nu geen deel uitmaken van de BIS waar mogelijk door middel van jaarverslagen, activiteitenverslagen van fondsen (zoals het Mondriaan Fonds en Fonds Podiumkunsten), de eigen reflectie van de instelling op basis van de BIS-monitor of andere instrumenten voor zelfevaluatie, alsmede de expertise van de leden van de beoordelingscommissie.

4. Beoordelingscriteria

De raad heeft in *Agenda Cultuur* een voorstel gedaan voor een herziening van de beoordelingscriteria. In dit advies pleitte de raad ervoor de instellingen allereerst te toetsen op missie, visie en profiel en vervolgens de plannen tegen de achtergrond van dit profiel te beoordelen aan de hand van drie criteria: kwaliteit, publiek en bedrijfsvoering.^[5]

De minister heeft in haar uitgangspuntennota Ruimte voor Cultuur en bijbehorende subsidieregeling op onderdelen gekozen voor een andere invulling van de beoordelingscriteria, namelijk voor de criteria kwaliteit, educatie en participatie, maatschappelijke waarde en geografische spreiding. Onder het criterium maatschappelijke waarde laat zij publieksbereik en ondernemerschap vallen. Daarnaast wijst de minister op het belang van het profiel van de instelling, maar dit is niet als apart criterium benoemd.

De subsidieregeling schrijft verder voor dat iedere instelling moet voldoen aan een aantal noodzakelijke voorwaarden:

- De instelling moet voldoen aan de voorwaarden die de subsidieregeling per categorie instellingen stelt.^[6]
- De instelling moet voldoen aan de eis voor eigen inkomsten.^[7]
- De prestaties van de instelling moeten van voldoende kwaliteit zijn.^[8]

De raad volgt vanzelfsprekend de subsidieregeling. Maar om tot een transparante en consequente beoordeling van de subsidieaanvragen te komen, vullen we het beoordelingskader op een aantal aspecten nader in. We beschrijven hieronder per criterium op welke wijze we dat doen. Dit wil niet zeggen dat we een uitputtende beschrijving geven van de indicatoren die bepalend zijn voor het oordeel per criterium. Er moet immers ruimte zijn voor de eigen ambities van de aanvrager en voor innovatie. Bovendien willen we voorkomen dat de aanvragers naar de beoordelingskaders toeschrijven. De nadere omschrijvingen hieronder geven een indicatie van de wijze waarop een criterium wordt beoordeeld.

Toets op missie, visie en profiel

Voorafgaand aan de beoordeling van de criteria zal de raad eerst kennisnemen van missie, visie en profiel van de instelling (vraag 2.1 van het aanvraagformulier). In het profiel dat de instellingen ontwikkelen, kunnen zij – binnen de grenzen van de subsidieregeling – eigen keuzes maken over hun activiteiten, het te bereiken publiek en samenwerkingsverbanden. Als een instelling wijzigingen in haar profiel doorvoert, dan ontvangt de raad graag een reflectie hierop.

Het profiel van een instelling wordt niet beoordeeld door de raad; het is immers geen formeel beoordelingscriterium. De raad zal wel voorafgaand aan iedere beoordeling het profiel van de instelling beschouwen.

⁵
Zie *Agenda Cultuur*, Raad voor Cultuur, pagina 79-83, 2015.

⁶
Een groot theatergezelschap, bijvoorbeeld, moet zich in een kernpunt bevinden, ten minste drie producties voor de grote zaal maken en doorstroming van talent naar de grote zaal bevorderen.

⁷
Zie subsidieregeling, ministerie van OCW, pagina 6-7, 2015.

⁸
Toelichting subsidieregeling, ministerie van OCW, pagina 17, 2015.

In die beschouwing kan de raad nagaan hoe de instelling zich verhoudt tot:

- De uitgangspunten van het cultuurbeleid: hoe wordt omgegaan met beleidsprioriteiten van dit kabinet, zoals verwoord in brieven van de minister van OCW aan de Tweede Kamer?^[9]
- Het landelijk bestel: hoe positioneert de instelling zich ten opzichte van soortgelijke instellingen? Hoe werkt zij samen met partners in het bestel?
- De stedelijke regio en/of de (inter)nationale omgeving: hoe positioneert de instelling zich in de stedelijke regio, nationaal en/of internationaal? Hoe werkt zij samen met partners in de regio, nationaal en internationaal?

De beschouwing van het profiel dient als referentiekader voor de beoordeling van de criteria. Dus als een instelling in de eigen stedelijke regio prioriteit geeft aan samenwerking met instellingen op het gebied van educatie, dan worden realistische en goed onderbouwde plannen op dat gebied positief gewaardeerd bij het criterium educatie/participatie.

Kwaliteit van de kernactiviteiten

Het eerste criterium is de kwaliteit van de kernactiviteiten. Dit criterium is een *conditio sine qua non*: als de kernactiviteiten van een instelling niet genoeg artistieke en/of inhoudelijke kwaliteit bezitten, dan hoort deze niet thuis in de BIS. De subsidieregeling schrijft voor wat die kernactiviteiten zijn: zo heeft een orkest het verzorgen van symfonisch aanbod als primaire taak en een postacademische instelling het verzorgen van een begeleidingsprogramma op het terrein van de beeldende kunst. Zo wordt aan een aantal categorieën instellingen expliciet de voorwaarde gesteld dat ze activiteiten op het gebied van talentontwikkeling ontplooiën. Bij een aantal categorieën instellingen schrijft de regeling voor dat de activiteiten ook een duidelijke internationale component moeten hebben. Dit behoort allemaal tot de kernactiviteiten van de instellingen in een bepaalde categorie.

Binnen het kader van de regeling kan een instelling in de BIS, afhankelijk van haar profiel, verschillende accenten leggen bij de uit te voeren kernactiviteiten. Zo kan de ene instelling zich sterk richten op artistieke innovaties, terwijl een andere een excellente uitvoerings- of presentatiepraktijk nastreeft. Ook zijn er instellingen die niet cultuurproducerend of –presenterend zijn maar hun kernactiviteiten richten op ondersteunende functies voor het veld, zoals bijvoorbeeld onderzoek of digitalisering. Onder het criterium kwaliteit zal de raad dus ook de artistieke en/of inhoudelijke kwaliteit beoordelen van kernactiviteiten die de instelling als uitvloeisel van haar profiel ontwikkelt.

De raad geeft een oordeel over het programma van activiteiten dat de instelling de afgelopen jaren heeft geïnitieerd (retrospectief), en over de ambities en realiteitswaarde van de activiteiten die de instelling in de komende jaren zal initiëren (prospectief).

Bij de beoordeling van het functioneren en de plannen wordt de artistieke en/of inhoudelijke kwaliteit beoordeeld op grond van de indicatoren ‘vakmanschap’, ‘zeggingskracht’ en ‘oorspronkelijkheid en vernieuwing’. Dit zijn begrippen die sinds de jaren 90, met enige variatie, gangbaar zijn voor de beoordeling van artistieke kwaliteit van kunst- en culturele instellingen.^[10]

9

Brieven van de minister van OCW: *Cultuur beweegt*, 2013; *Ruimte voor talent in cultuurbeleid*, 2014; *Cultuur verbindt*, 2014; *Ruimte voor cultuur*, 2015.

10

Zie bijvoorbeeld: *Slagen in Cultuur*, 2012, *Agenda Cultuur*, 2015, Raad voor Cultuur; *Meerjarige activiteitensubsidies*, Fonds Podiumkunsten, 2012; *Ruimte voor Cultuur*, ministerie van OCW, 2015; *Cultuur Herwaarden*, WRR, 2015.

Vakmanschap

Vakmanschap, of vakdeskundigheid, heeft betrekking op de vaardigheid van de bij de instelling betrokken makers. De activiteiten die door rijksgesubsidieerde instellingen worden geproduceerd of gepresenteerd, moeten een vanzelfsprekende professionele kwaliteit hebben. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de technische beheersing van instrumenten, spel, regie of choreografie; of uit de wijze waarop een curator of conservator een tentoonstelling samenstelt en inricht. Bij ondersteunende instellingen heeft het betrekking op de wijze waarop zij zich ten dienste stellen van de relevante sectoren.

Zeggingskracht

Zeggingskracht heeft betrekking op de impact van de activiteiten op het publiek. Dat wil zeggen dat de activiteiten de publieksgroepen die de instelling wil bereiken, aanspreken. Is de instelling in staat dit publiek te prikkelen, te ontroeren of aan het denken te zetten?

Vernieuwing en oorspronkelijkheid

Vernieuwing heeft betrekking op het innoverende karakter van het aanbod. Van rijksgesubsidieerde cultuurinstellingen mag worden verwacht dat ze een bijdrage leveren aan de artistiek-inhoudelijke ontwikkeling van de discipline waarin ze opereren. Dat kan bijvoorbeeld door nieuw werk te creëren of door bestaand werk op een vernieuwende manier te presenteren of uit te voeren; door te experimenteren met nieuwe manieren waarop een discipline zich artistiek kan uitdrukken; of door zich op een nieuwe manier te verhouden tot de (internationale) kunstpraktijk. Vernieuwing kan ook betrekking hebben op het innoverende karakter van de activiteiten. Wordt bijvoorbeeld op nieuwe manieren gebruikgemaakt van de collectie of het dienstenpotentieel dat de instelling bezit? Of: worden er nieuwe samenwerkingsverbanden aangegaan waardoor de instelling zich kan innoveren?

Verwant hieraan is de oorspronkelijkheid van de activiteiten: hebben die een herkenbare (artistieke) signatuur die onlosmakelijk is verbonden met de betreffende instelling? Levert een instelling hierdoor een bijzondere of zelfs unieke bijdrage aan de sector?

Educatie en participatie

Bij de beoordeling van de kwaliteit van educatie en participatie wordt gelet op de visie en strategie van de instelling hierop, in relatie tot het profiel. Daarbij is het in de eerste plaats van belang op welke publieksgroepen de educatie en participatie zich richt en wat voor soort activiteiten daarvoor worden ontwikkeld. Activiteiten die gericht zijn op educatie en participatie kunnen betrekking hebben op het primair en voortgezet onderwijs, maar dat hoeft niet per se het geval te zijn; zij kunnen ook gericht zijn op andere onderwijsfasen en vormen van educatie.

Daarnaast wordt gekeken naar de kwantiteit en de intensiteit van de activiteiten. Ook zijn samenwerkingsverbanden van belang bij de beoordeling, alsmede de wijze waarop de activiteiten door de instelling worden geëvalueerd.

Maatschappelijke waarde

De minister verbindt de maatschappelijke waarde van cultuur aan de bijdrage die cultuur levert aan onderwijs, zorg, toerisme, economie en dergelijke.^[11] In de subsidieregeling en het aanvraagformulier krijgt het begrip ‘maatschappelijk waarde’ een beperktere invulling, aan de hand van twee begrippen: publieksbereik en ondernemerschap.

11

Zie *Ruimte voor Cultuur*, ministerie van OCW, pagina 14, 2012.

Hieronder zal de raad deze begrippen nader uitwerken. De *activiteiten* die een instelling ontwikkelt, waarin verbindingen worden gelegd met andere maatschappelijke domeinen, beoordeelt de raad in het kader van het criterium kwaliteit.

Publieksbereik

Bij de beoordeling van het publieksbereik wordt gelet op de publieksdoelgroepen die de instelling bereikt en de wijze waarop dat gebeurt; de wijze waarop de instelling een nieuw en meer divers publiek wil gaan bereiken; de wijze waarop de instelling de Code Culturele Diversiteit naleeft en het online bereik van en interactie met publiek. Bij de plannen over het publieksbereik verwacht de raad onderbouwde en concrete prognoses.

Ondernemerschap

Bij de beoordeling van ondernemerschap beoordeelt de raad de financiële en bedrijfsmatige gezondheid van de instelling. Aan de hand van het activiteitenplan, de begroting voor de komende periode en de financiële gegevens uit de huidige subsidieperiode wordt beoordeeld in hoeverre een instelling vanuit financieel, bedrijfsmatig en organisatorisch perspectief in staat is om het activiteitenplan uit te voeren. De beoordeling van ondernemerschap begint met een oordeel over de stand van zaken in de huidige subsidieperiode, mede aan de hand van financiële indicatoren als solvabiliteit, liquiditeit en weerstandsvermogen. Vervolgens worden de plannen en prognoses op het gebied van ondernemerschap voor de komende periode beschouwd. In het kader hiervan zal de raad de subsidieaanvraag beoordelen op de volgende aspecten:

- De financiële positie in de periode 2013 – 2016, in relatie tot de begroting voor de periode 2017 – 2020, inclusief de geleverde en verwachte prestaties.
- Personeelsbeleid en goed werkgeverschap, in relatie tot de geleverde en verwachte activiteiten.
- Marketingactiviteiten en prijsstrategie.
- Financieringsmix en onderliggend verdienmodel,
- Een strategie bij tegenvallende inkomsten
- De wijze waarop de instelling de Governance Code Cultuur naleeft.

Een gespecialiseerd bureau zal bovenstaande aspecten op het gebied van financiële gezondheid en governance analyseren. Op basis daarvan zal de raad een oordeel geven over het criterium ondernemerschap. We zullen deze analyses altijd relateren aan het profiel en de aard van de instelling.

Geografische spreiding

Geografische spreiding heeft betrekking op de mate waarin het rijksgesubsidieerde cultuuraanbod over het land is gespreid. Dat wordt bepaald door de vestigingsplaats van de instelling of door de mate waarin het cultuuraanbod door het land reist.

Voor sommige categorieën instellingen is de geografische spreiding van de vestiging vastgelegd in de subsidieregeling. Dit geldt in het algemeen voor de sectoren Theater, Dans, Muziek & Muziektheater en Beeldende Kunst. Wanneer de raad de aanvraag toetst aan de voorwaarden uit de subsidieregeling, dan zal hij ook nagaan in hoeverre de instelling voldoet aan de eisen op het gebied van de vestigingsplaats.

Voor de musea en de ondersteunende instellingen is spreiding op basis van de vestigingsplaats geen toepasbaar criterium: musea met een rijkscollectie en ondersteunende instellingen hebben nu eenmaal een bepaalde vestigingsplaats, daarin valt weinig te kiezen.

De spreiding zal in de beoordeling met name een rol spelen als er gekozen moet worden tussen verschillende instellingen, als de regeling daarover geen uitspraken doet. In dat geval zal de raad streven naar een evenwichtige spreiding door het land.

Daarnaast kan de geografische spreiding, zoals gezegd, ook betrekking hebben op de mate waarin cultuuraanbod door het land reist. Bij podiumkunsteninstellingen wordt dat gerealiseerd door het organiseren van tournees voor producties; bij musea vindt dat plaats door collectiemobiliteit. Oordelen over deze vormen van geografische spreiding worden betrokken bij andere criteria.

5. Subsidieoordeel en afwegingen

De raad komt na afweging van de verschillende criteria tot een oordeel over de subsidieaanvraag. Zoals in paragraaf 3 is aangegeven, kan deze afweging per instelling verschillen; zij is afhankelijk van het profiel van de instelling. Deze afweging wordt in het advies beargumenteerd.

Wat betreft het eindoordeel onderscheidt de raad de volgende varianten:

1. Een instelling is subsidiabel
2. Een instelling is subsidiabel, maar de raad adviseert de minister om één of meer voorwaarden aan de subsidietoekenning te verbinden ('ja, mits')
3. Een instelling is niet subsidiabel, tenzij er aan bepaalde voorwaarden is voldaan ('nee, tenzij')
4. Een instelling is niet subsidiabel

Bij 2 en 3 kunnen de voorwaarden variëren. Van een instelling kan bijvoorbeeld verlangd worden dat zij een aanvullend plan indient, of dat zij over twee jaar de voortgang van haar plannen opnieuw aan de minister voorlegt.

Er zijn gevallen waarbij een keuze gemaakt moet worden tussen verschillende aanvragers. Hier is bijvoorbeeld sprake van wanneer er meer aanvragers zijn dan beschikbare plekken voor een bepaalde categorie instellingen.

In dat geval zal het oordeel of een instelling subsidiabel is niet alleen absoluut maar ook relatief zijn: een instelling kan subsidiabel zijn, maar in vergelijking met een andere, concurrerende instelling net minder positief worden beoordeeld. Uit de afweging tussen die aanvragers volgt dan het eindoordeel: welke instelling komt in de ogen van de raad in aanmerking voor een plek in de BIS.

Er zijn ook categorieën instellingen waarvoor het subsidiebedrag per instelling niet is vastgelegd. In dat geval zal de raad, op basis van de kaders van de subsidieregeling en de beoordelingscriteria, de minister adviseren over de hoogte van het subsidiebedrag.

Productiehuizen

Productiehuizen maken geen deel uit van de huidige BIS. De subsidieregeling voor 2017 – 2020 biedt, mede naar aanleiding van een motie in de Tweede Kamer, wel ruimte voor deze categorie instellingen. Omdat er opnieuw invulling moet worden gegeven aan de rol van productiehuizen in de BIS, geven wij hier enkele handreikingen voor de aanvragers die willen inschrijven op deze functie.

De raad heeft in *Agenda Cultuur* zijn visie gegeven op de functie, taakomschrijving en inrichting van productiehuizen. In dit advies pleitte de raad voor “een beperkt aantal structureel gefinancierde productiehuizen op het gebied van de scenische podiumkunsten die talent met bewezen kwaliteit begeleiding en faciliteiten bieden voor verdieping, onderzoek en reflectie.” In *Agenda Cultuur* formuleert de raad een aantal voorwaarden waaraan deze productiehuizen moeten voldoen.

Deze voorwaarden zal de raad betrekken bij de beoordeling van aanvragen:

- Ze geven aandacht aan interdisciplinaire ontwikkeltrajecten. Genre-specifieke ‘hokjes’ moeten niet belemmerend werken voor discipline-overstijgende makers en projecten.
- Ze zijn gericht op de productie, presentatie en afzet van het werk van de talenten, en dienen op al deze vlakken over voldoende faciliteiten te beschikken. Er is dan een goede verbinding tussen het ontwikkelen van talent en het tonen ervan.
- Talent heeft vaak behoefte aan een artistieke coach of mentor die inhoudelijk kan prikkelen en stimuleren. Deze productiehuizen voorzien daarin.
- Ze hebben naast een (inter)nationale uitstraling ook een sterke lokale werking, bijvoorbeeld door een verbinding met het kunstvakonderwijs.
- Ze worden meerjarig financieel ondersteund door verschillende overheden op basis van een gedeelde verantwoordelijkheid. Naast een bijdrage van de Rijksoverheid dient ook de lokale overheid een substantiële financiële bijdrage te leveren. Tezamen maken zij de exploitatie mogelijk. ^[12]

6. Bronnen

De raad zal zich bij de voorbereiding van subsidieadviezen in het kader van de BIS 2017 – 2020 baseren op informatie die te vinden is in:

.....

Subsidieaanvraag 2017 – 2020, bestaande uit:

- Activiteitenplan 2017 – 2020, met daarin reflectie van de instelling op functioneren die mede gebaseerd kan zijn BIS-monitor of andere instrumenten voor evaluatie.
  - Begroting en prestatiegegevens 2017 – 2020
- .....

Subsidieaanvraag 2013 – 2016

.....

Jaarverantwoording

(bestuursverslag en prestatiegegevens/exploitatierkening) 2013

.....

Jaarverantwoording

(bestuursverslag en prestatiegegevens/exploitatierkening) 2014

.....

Eigen inkomstennorm 2015 ^[13]

.....

Analyse ondernemerschap die door een gespecialiseerd bureau wordt uitgevoerd

.....

Activiteitenbezoekformulieren van Raad voor Cultuur

.....

Verslag monitoringsgesprek van Raad voor Cultuur met de instelling

.....

Bij nieuwe aanvragers (indien aanwezig):

Documenten ten behoeve van monitoring van een rijkscultuurfonds

.....

13
De jaarverantwoording van 2015 hoeft pas 1 april 2016 bij OCW te worden ingeleverd, en wordt in de beoordeling slechts marginaal getoetst. Op basis van deze jaarverantwoording wordt de gemiddelde eigen inkomstennorm vastgesteld. De subsidieaanvragen zijn na 1 april 2016 pas volledig.

De Raad voor Cultuur is het wettelijke adviesorgaan van de regering en het parlement op het terrein van kunst, cultuur en media. De raad is onafhankelijk en adviseert, gevraagd en ongevraagd, over actuele beleidskwesties en subsidieaanvragen.

Beoordelingskader

Basisinfrastructuur 2017 – 2020

Deze publicatie is een uitgave van de Raad voor Cultuur

Leden

Joop Daalmeijer *voorzitter*, Özkan Gölpinar, Marijke van Hees,
Cees Langeveld, Jessica Mahn, Annick Schramme, Mathieu Weggeman,
Jeroen Bartelse *directeur*.

Raad voor Cultuur

Prins Willem Alexanderhof 20, 2595 BE Den Haag
070 – 3106686, info@cultuur.nl, www.cultuur.nl

Het is toegestaan (delen van) de inhoud van deze publicatie te citeren of te verspreiden, mits daarbij de Raad voor Cultuur en deze publicatie als bronnen worden vermeld.

Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.

Den Haag, 3 november 2015